

1983/84:150

Tisdagen den 22 maj

Kl. 15.00

1 § Justerades protokollet för den 14 innevarande månad.

2 § Svar på fråga 1983/84:525 om tidningarnas lösnummerpris

Anf. 1 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Jan-Erik Wikström har – mot bakgrund av prövningen hos pris- och kartellnämnden av dispenser för vissa tidningar från det allmänna prisstoppet – frågat mig om jag avser att vidta åtgärder för att förhindra att tidningarnas lösnummerpris regleras av staten med hänsyn till tidningarnas förväntade lönsamhet.

Som numera framgått har regeringen under det nuvarande prisstoppet, liksom vid prisstoppet hösten 1982, funnit anledning att i vissa avseenden särbehandla tidningsbranschen. Regeringen har således fattat beslut om att fr. o. m. den 5 maj 1984 undanta lösnummer- och abonnemangspriser på bl. a. dagstidningar från prisstoppet. Beslutet motiveras av en strävan att värna om det fria ordet. Åtskilliga tidningar har en utomordentligt allvarlig ekonomisk situation och uppbär presstöd. Att tillämpa prisstoppet enligt de gällande restriktiva reglerna, vilka pris- och kartellnämnden har att följa, skulle enligt regeringens uppfattning framkalla ingripanden i konkurrensförhållandena som ytterligare försvårar tidningarnas situation.

Anf. 2 JAN-ERIK WIKSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag ber att få tacka finansministern för svaret.

Att prisstopp är ett mycket trubbigt ekonomiskt styrinstrument finns det många exempel på. Nu har vi fått ett till. Aftonbladet har f. n. ekonomiska svårigheter, medan det går bra för Expressen. Följaktligen bestämmer statens pris- och kartellnämnd att Aftonbladet får höja priset men inte Expressen. Det är ett enkelt och till synes logiskt resonemang, fört av nitiska tjänstemän. När regeringen genom prisstopp sätter marknadskrafterna delvis ur spel, kan SPK mycket väl införa ensidigt riktade konkurrensbegränsningar.

Tisdagen den
22 maj 1984

*Om utredning om
den allmänna fastighetstaxeringen*

Regeringen ändrade självfallet på SPK:s orimliga beslut. Regeringen insåg – vilket tydligen SPK inte gjorde – att det vore en nackdel för Aftonbladet om denna tidning plötsligt skulle bli dyrare än huvudkonkurrenten. Ett beslut till förmån för Aftonbladet kunde lätt bli till fördel för Expressen.

Regeringen gjorde rätt som ändrade på SPK:s beslut. Men exemplet belyser vanskligheterna med ett prisstopp. Det är också ett skolexempel på hur det kan gå när statliga myndigheter blandar sig i enskilda företags konkurrensförhållanden.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Svar på fråga 1983/84:526 om utredning om den allmänna fastighetstaxeringen

Anf. 3 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Bo Lundgren har – med hänvisning till att riksdagen hos regeringen begärt en allsidig och förutsättningslös översyn av fastighetstaxeringen – frågat när jag avser utfärda direktiv och tillsätta den av riksdagen begärda utredningen om den allmänna fastighetstaxeringen.

Som Bo Lundgren genom sitt ledamotskap i 1976 års fastighetstaxeringskommitté (Fi 1976:05) känner till avser kommittén att inom kort avlämna ett betänkande om s. k. rullande fastighetstaxering. Enligt vad jag har erfarit kommer majoriteten i kommittén att föreslå att den allmänna och den särskilda fastighetstaxeringen skall ersättas med en årlig fastighetstaxering. Enligt vad jag också har erfarit kommer kommittén även att föreslå vissa ändringar i fråga om värdering och redovisa ett flertal värderingsfrågor som enligt kommittén bör bli föremål för vidare överväganden.

Vidare arbetar f. n. en annan utredning, bostadskommittén (Bo 1982:02). Den har i uppdrag att göra en översyn av bostadspolitiken, vari ingår även frågor om bostadsbeskattningen. Enligt direktiven (Dir 1982:94) bör kommitténs överväganden i huvudsak redovisas senast under det första halvåret 1984 och utredningsarbetet i sin helhet vara avslutat vid utgången av år 1984.

Många frågor om taxering och beskattning av fastigheter kommer sålunda att behandlas av dessa båda kommittéer. Övervägande skäl talar därför enligt min mening för att resultatet av deras arbete avvaktas innan en ny utredning påbörjas på detta område.

Anf. 4 BO LUNDGREN (m):

Herr talman! Först tackar jag finansministern för svaret.

Som jag har sagt i den fråga jag har ställt, förefaller det mig ganska märkligt att regeringen under flera år t. o. m. i propositioner till riksdagen har undvikit att nämna riksdagens enhälliga beslut om en förutsättningslös översyn av den allmänna fastighetstaxeringen. Bakgrunden till riksdagens beslut var ju att det riktades kritik på en hel del punkter mot 1981 års allmänna fastighetstaxering. Inte minst justitieombudsmannen har under-

strukit denna kritik och framfört en del erinringar. Riksdagen har, som sagt, enhälligt fattat beslut om att rekommendera regeringen att tillsätta en ny, förutsättningslös utredning.

Finansministerns svar i detta avseende lämnar en del övrigt att önska. Man kan konstatera att ingendera av fastighetstaxeringskommittén eller bostadskommittén behandlar de grundläggande frågor som riksdagen vill skall ses över.

Eftersom finansministern nu vill avvakta dessa två utredningars förslag och då de kommer att föreligga åtminstone under sommaren, är frågan: Är alltså finansministern beredd att under detta år tillsätta den utredning som riksdagen enhälligt har beställt? Riksdagen har ju upprepat detta krav under föregående riksmöte och kommer att upprepa det även under detta riksmöte. Är alltså finansministern beredd att tillsätta denna utredning under innevarande år?

Anf. 5 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Det skall jag naturligtvis försöka göra, så fort vi över huvudet taget får fram de båda utredningarna.

Jag kanske ändå får göra Bo Lundgren uppmärksam på att i det utlåtande från skatteutskottet som han själv står bakom framhåller utskottet visserligen att den begärda utredningen bör komma till stånd så snart som möjligt, men man lägger till att man anser det naturligt att resultatet av både fastighetstaxeringskommitténs och bostadskommitténs arbete avvaktas innan närmare ställning tas till vad som skall göras och vilken form den begärda översynen lämpligen bör ha. Såvitt jag förstår agerar jag helt i enlighet med det utlåtande av skatteutskottet som även Bo Lundgren har undertecknat.

Anf. 6 BO LUNDGREN (m):

Herr talman! När skatteutskottet hade att behandla den motion som jag hade väckt i den här frågan, visste vi ju, i likhet med finansministern, att det var ganska kort tid kvar till dess att fastighetstaxeringskommittén lämnar sitt betänkande och bostadskommittén avser att lämna sitt betänkande – såvitt vi vet i alla fall. I denna sena stund fanns det alltså anledning att acceptera en skrivning från utskottet som säger att man kan avvakta bägge utredningarnas förslag – men dock inte remissbehandling och ställningstagande i övrigt, vilket kan dra ut på tiden.

Både finansministern och jag vet ju att utredningarna inte behandlar de grundläggande frågorna. Att det för direktivskrivande och annat kan vara intressant att se vad de kommer fram till för resultat är naturligtvis en sak. Det anmärkningsvärda är emellertid att det har behövt ta så lång tid innan man på departementet ens har reagerat på riksdagens enhälliga krav på en förutsättningslös utredning.

Jag hoppas att jag kan ta det finansministern säger som ett besked, att före utgången av 1984 en sådan utredning kommer att tillsättas eller åtminstone dess direktiv att utfärdas. Om så inte är fallet får vi anledning att återkomma i

ytterligare frågestunder i riksdagen.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om finansieringen
av skatteomlägg-
ningen för 1985*

4 § Svar på fråga 1983/84:540 om finansieringen av skatteomläggningen för 1985

Anf. 7 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Bo Lundgren har frågat mig om regeringen står fast vid tidigare uttalanden om att finansiera skatteomläggningen 1985 genom höjda arbetsgivaravgifter eller införande av proms.

Först vill jag klargöra vilka avgiftsförändringar som är aktuella 1985. Den enda höjning som regeringen har föreslagit är höjningen av arbetsmarknadsavgiften med 0,3 procentenheter den 1 januari 1985. När det gäller ATP-avgiften finns inga förslag eller beslut om höjningar.

I överenskommelsen om en reform av inkomstskatten under perioden 1983–1985 ingick att den skall finansieras i sin helhet. År 1983 infördes en allmän löneavgift på 2 procentenheter för att finansiera reformens första steg. Kostnaderna för det andra steget, som gällde 1984, finansierades delvis med höjda energiskatter. Dessutom minskades kostnaderna för reformen jämfört med om tidigare beslut om skatteuttag hade gällt – främst genom en ändring av basenheterna.

Ett visst finansieringsbehov kvarstår när reformen genomförts i sin helhet. Hur denna finansiering bör ske har regeringen ännu inte tagit ställning till. Det är bl. a. nödvändigt att erhålla ett säkrare underlag för att bedöma det samhällsekonomiska läget 1985 och vilka krav som ställs på finanspolitiken under detta år. Budgetunderskottet är alltså mycket stort och bör inte tillåtas öka på nytt.

Anf. 8 BO LUNDGREN (m):

Herr talman! Jag vill tacka finansministern också för detta svar, som jag egentligen hade väntat i frågedebatten den 3 maj, när jag ursprungligen ställde frågan. Då avstod finansministern från att svara. Det är inte förvånande, eftersom regeringens skattepolitik uppenbarligen saknar en långsiktig inriktning, förutom vad gäller den allmänna socialistiska instinkten att alltid höja gamla skatter och införa nya, dvs. att efter hand skärpa skattetrycket.

Skatteomläggningen, som vi nu diskuterar, beslöts av riksdagen våren 1982, även om den sedan har förändrats på ett sådant sätt att den i realiteten inte har den utformning som ursprungligen var avsikten. Såvitt jag förstår är inte heller partierna bakom omläggningen speciellt överens om den.

Från moderat håll har vi kritiserat många ingredienser i omläggningen. En av dessa ingredienser är finansieringen genom, som man sade, antingen höjda arbetsgivaravgifter eller också införande av en produktionsfaktorskatt, en bredare form av arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgiftshöjningar,

och införande av proms, strider mot inflationsmålet. Det skulle leda till ökade kostnader för de svenska företagen.

Vi vet erfarenhetsmässigt, till följd av de utredningar som har redovisats, att höjda arbetsgivaravgifter alls inte avräknas från lönekostnaderna, som man tidigare har förutsatt, utan slår igenom direkt. Det blir en ökad inflation, sämre konkurrenskraft och ökad arbetslöshet. Enligt bedömningar i tidigare finansplaner, liksom av LO, rör det sig om i storleksordningen 10 000–20 000 arbetstillfällen per procent som arbetsgivaravgiften höjs.

Om man bedömer finansieringsbehovet på det sätt som regeringen åtminstone hittills har gjort och räknar om det i höjda arbetsgivaravgifter, innebär det en höjning från årsskiftet på ca 1,5 %. Till detta kommer, som finansministern själv säger i svaret, en höjning av arbetsmarknadsavgiften med 0,3 procentenheter och möjligen – även om det är osäkert – en höjning av ATP-avgiften. Det innebär ett påslag på 2 % från den 1 januari det år då regeringen syftar till att få ned inflationstakten till 3 %. Det går alltså inte ihop över huvud taget.

Det är viktigt för både företagare och medborgare i det här landet att få veta ungefär vilken skattepolitik regeringen avser att föra. Det är inte mer än litet drygt ett halvt år kvar till den 1 januari 1985, då regeringen får återkomma med förslag till riksdagen. Det skulle vara intressant att veta vilken princip som finansministern avser att använda sig av. Kommer regeringen att finansiera omläggningen genom besparingar i de offentliga utgifterna, eller skall man höja andra skatter? Om regeringen skall höja andra skatter, kan vi då tolka finansministerns svar som att regeringen utesluter arbetsgivaravgiftshöjningar, som nu t. o. m. LO kräver, eller är det fortfarande aktuellt?

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på fråga 1983/84:544 om aviserad utredning om direktval till löntagarfondernas styrelser

Anf. 9 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Lars Tobisson har frågat mig om jag för riksdagen vill redovisa när det planerade utredningsarbetet om direktval till löntagarfondernas styrelser kan påbörjas och vilken inriktning det bör få mot bakgrund av hittills vunna erfarenheter.

Svaret är att jag den 24 maj avser att förelägga regeringen ett förslag till direktiv för en utredning om direktval till löntagarfondernas styrelser. Utredningsarbetet bör alltså kunna komma i gång efter sommaren. Arbetets inriktning kommer att framgå av utredningens direktiv.

Anf. 10 LARS TOBISSON (m):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret. Det visar att när finansministern säger "inom kort" betyder det drygt sex månader, eller

Nr 150

Tisdagen den
22 maj 1984

Om aviserad utredning om direktval till löntagarfondernas styrelser

Tisdagen den
22 maj 1984

Om aviserad utredning om direktval till löntagarfondernas styrelser

kanske snarare tiden fram till dess en oppositionspolitiker börjar röra i saken.

Det långa dröjsmålet passar väl in i socialdemokraternas taktiska spel i fondfrågan. Det utbredda motståndet mot kollektiva löntagarfonder även bland socialdemokrater fokuserades valsommaren 1982 på sättet att utse styrelseledamöter, där man fruktade en ökad maktkoncentration till facket och staten. För att ta udden av den kritiken gav Olof Palme i Almedalen sitt personliga förord för ett system med direktval. Det sades då genast att det inte blir mindre socialism för att ägandet i näringslivet förs över till politiskt valda i stället för fackligt styrda fonder. Men med sin manöver lyckades den socialdemokratiske partiledaren föra undan fondfrågan ur den främsta stridslinjen i valdebatten.

Hans utfästelse här liksom andra löften om brett samförstånd m. m. sköts sedan åt sidan, när socialdemokraterna efter valet under stor brådska drev igenom fondbeslutet. Regeringen valde att ge sig själv uppgiften att utse styrelseledamöterna, av vilka en majoritet skulle företräda löntagarnas intressen. För skams skull utlovade dock finansministern att "inom kort" tillsätta en utredning om direktval.

Nu vet vi vad det löftet var värt. Kjell-Olof Feldt vill kanske försvara sig med att det tagit sådan tid att hitta villiga och kompetenta kandidater till fondstyrelserna. Denna process, som före valet utlovades bli så demokratisk, har sedan försiggått i kanslihuset, undandragen all insyn. Vad som sipprat ut är endast namnen på några tilltänkta ordförande: mångsysslande men trötta landshövdingar och utredningshästar, alla med partibeteckningen (s).

Om det verkar svårt att få ihop styrelseledamöter – särskilt personer från näringslivet – när regeringen själv förfogar över utnämningmakten, förstår jag inte hur det skall gå lättare i ett nytt valsystem. Vem har finansministern tänkt sig skall sköta nomineringen av kandidater? Att de borgerliga partierna skulle medverka tror jag Kjell-Olof Feldt förstår är uteslutet – vi kommer så snart vi får möjlighet därtill att avskaffa hela fondsystemet. Att SAF eller Industriförbundet skulle ställa upp är en lika orimlig tanke.

Ledamöter i fondstyrelser skall utses varje år. Räkna finansministern med att det även det sista år de kommer att väljas. 1985, skall skötas som nu av regeringen, eller skall det göras genom ett annat valsystem, som ännu inte börjat utformas?

Anf. 11 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! För varje gång någon borgerlig ledamot av denna kammare bestiger talarstolen för att angripa löntagarfonderna märker man en tilltagande ängslan för att denna stridshingst inte längre skall frusta lika ivrigt som förr. Nu är vi i gång med ett arbete, som kommer att leda fram till att fonderna sätts i gång, med att placera pengar på ett sätt som jag skulle tro efter ett tag kommer att upplevas som en mycket naturlig del av den svenska aktiemarknaden. Vi kommer att utreda huruvida direktval är möjliga, praktiska och bra och hur de i så fall skall gå till.

Jag tror att Lars Tobisson skall akta sig för att tro att det metodiska arbete

som vi nu bedriver har något annat syfte än att på bästa möjliga sätt genomföra det beslut som riksdagen faktiskt har fattat. Jag ser med utomordentlig förtröstan fram mot den fortsatta kampanj mot löntagarfonder som Lars Tobisson varje gång han öppnar munnen utlovar att han skall bedriva. Jag tror att de människor som kommer att sitta i fondstyrelserna må ha sina uppdrag, men trötta är de definitivt inte. Lars Tobisson underskattar nog vitaliteten hos de människor som här är aktuella.

Anf. 12 LARS TOBISSON (m):

Herr talman! När statsministern ansattes i riksdagens fonddebatt strax före jul förra året på grund av sitt löfte från Almedalen, pekade han på den aviserade utredningen och sade: Skynda gärna på det jobbet!

Har finansministern inte velat lyda order, eller är det herrarna emellan ett tyst samförstånd om att det ändå inte är så bråttom? Kjell-Olof Feldt skall inte vara rädd; jag kanske har saknat stridshingsten med tanke på hur livaktig den var när finansministern diktade i sin bänk strax före jul, men jag har aldrig trott något annat än att den skall dyka upp igen. Då finns det anledning att diskutera vad meningen skall kunna bli.

Frågan om direktval till fondstyrelserna var inte helt ny när den kom upp i valrörelsen. Den hade diskuterats under fondutredningens dagar. Betecknande var att LO då förordade politiska val, medan det socialdemokratiska partiet ville se det som en facklig angelägenhet. Det föreföll som om ingen ville hålla i den heta potatisen.

När det talats om direkta val, har det gjorts på ett sätt som skulle föra tanken till allmänna, demokratiska val. Men samtidigt har det funnits planer på att begränsa valkorporationen genom att ge rösträtt endast åt dem som efter systemets start tjänar in ATP-poäng. En sådan uppläggning förutsätter en särskild röstlängd, som utesluter t. ex. studerande, hemmafruar och pensionärer, men innefattar företagare och invandrare.

Jag har redan frågat Kjell-Olof Feldt vem som skall nominera kandidater, och han kunde inte ge något tillfredsställande svar på den frågan. Men hur skall då valproceduren utformas? Skall de på något sätt framkomna kandidaterna i en valkampanj överbjuda varandra med löften om vad de skall använda fondpengarna till för bygdens bästa?

Jag tror att Kjell-Olof Feldt redan från början insett att detta med något slags folkval till fondstyrelserna är en av många omöjliga tankar, som dock behövde vara med för att man skulle få igenom fondbeslutet. Det är naturligtvis mycket begärt att finansministern, som redan en gång i bunden form avslöjat vad han innerst inne tycker om fonderna, skall medge detta. Men låt mig hjälpa honom genom att säga, att om finansministern nu underlåter att begära replik, skall det fattas som hans tysta erkännande på denna punkt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Om egenföretagares redovisningsnummer för mervärdeskatt

6 § Svar på fråga 1983/84:556 om egenföretagares redovisningsnummer för mervärdeskatt

Anf. 13 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Knut Wachtmeister har – med hänvisning till att det för egenföretagare med momsredovisningsskyldighet är företagarens personnummer som skall anges på faktura och att detta av många måste uppfattas som kränkande för den personliga integriteten – frågat justitieministern om han avser föreslå några åtgärder för att råda bot på detta missförhållande. Frågan har överlämnats till mig.

Som registreringsnummer i mervärdeskattesystemet används sedan lång tid samma s. k. organisationsnummer som på skatteområdet i övrigt. Organisationsnumret är för fysiska personer personnumret. För att förbättra kontrollmöjligheterna föreslog den dåvarande borgerliga regeringen i en proposition till riksdagen (prop. 1981/82:59) att registreringsnumret för mervärdeskatt alltid skulle anges på faktura. Förslaget godtogs av ett enigt skatteutskott och av riksdagen. Den nya bestämmelsen trädde i kraft den 1 juli 1982. Enligt min mening kan det inte anses kränkande för den personliga integriteten att personnumret används på detta sätt. Svaret på Knut Wachtmeisters fråga är alltså nej.

Anf. 14 KNUT WACHTMEISTER (m):

Herr talman! Jag skall be att få tacka finansministern för svaret på min fråga.

Eftersom frågan är en integritetsfråga snarare än en skattefråga ställde jag den till justitieministern, men jag förmodar att finansministern svarar för att justitieministern skall slippa bege sig till riksdagshuset för detta enda ärende.

En förfrågan på riksskatteverket har givits vid handen att man där har förståelse för integritetsproblemet, och t. o. m. Eko-kommissionen, som ju sysslar med det mesta, lär ha diskuterat lämpligheten av nuvarande ordning. Jag förmodar dock att kommissionens målsättning var att skärpa kontrollen snarare än att värna integriteten.

I Statsanställdas förbunds tidning läste jag häromdagen en insändare som klagade över att medlemmarnas personnummer stod på tidningens adressetikett. Facket svarade att det berodde på att man lättare skulle kunna identifiera obeställbara tidningar som kom i retur. Man lovade emellertid undersöka om det till rimlig kostnad gick att ändra rutinerna.

Olusten mot att alltför ofta använda personnumren sprider sig i allt fler kretsar.

Det var en utmärkt idé att ett momsredovisningsnummer skulle anges på fakturan för att hindra fusk med egenavgifter och annat. För ett par år sedan upplevdes emellertid inte integritetsproblemen lika allvarligt som i dag, och f. ö. visste man då säkerligen inte om att momsredovisningsnumret var lika med personnumret för egenföretagare. Det är en väsentlig skillnad när det gäller integriteten mellan det ena fallet, där man avslöjar sin ålder i ett förhållande säljare-köpare och det då bara är säljaren som behöver göra det,

och det andra fallet, där personnummer finns på debetsedeln, som ju gäller ett förhållande bara mellan skattemyndigheten och den enskilde.

Jag har ställt frågan därför att flera personer har hört av sig och uttryckt sin indignation mot det här förhållandet. Nu vill jag ställa en följdfråga till finansministern: Om det, som jag förmodar, visar sig vara relativt billigt att införa andra nummerserier än personnummer, skulle finansministern då kunna tänka sig att ta initiativet till en sådan ändring för att skydda den enskildes integritet?

Anf. 15 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Jag tycker att Knut Wachtmeisters uppträdande här i dag är ett utmärkt exempel på den populism och det effektsökeri som kännetecknar moderata samlingspartiet i dessa frågor. För två år sedan då beslutet togs var det ingen som protesterade mot detta. Tvärtom var det en borgerlig regering som föreslog det och en enig riksdag som godtog det. På grund av att moderata samlingspartiets ordförande nu har kastat sig ut i en, som jag tycker, ganska korttänkt kampanj mot personnummer som idé känner sig Knut Wachtmeister tvungen att här ta upp ett beslut som, såvitt jag förstår, inte har ifrågasatts av någon annan.

Det är en praktisk fråga vilken identifikation man har på den person som svarar för fakturan. På Knut Wachtmeisters fråga kan jag svara att jag inte är bunden till personnumret, men att jag finner denna fixering vid personnummerfrågan från moderata samlingspartiets sida något märklig. Den är märklig särskilt därför att i de tiggARBrev som Ulf Adelson skickar ut, också till mig, används personnummer. Där har jag identifierats via personnummer. Jag uppmanas dessutom att, när jag skall skicka in mitt bidrag till moderata samlingspartiet, skriva mitt personnummer på postgiroblanketten. Det, herr Wachtmeister, fyller mig faktiskt med olust.

Anf. 16 KNUT WACHTMEISTER (m):

Herr talman! Självfallet har jag inte känt mig tvingad att ställa frågan därför att moderata samlingspartiets ordförande har kritiserat användandet av personnummer. Som jag sade i min första replik berodde frågan på att människor hör av sig till sina politiker för att försöka rätta till de missförstånd som, bl. a. i det här fallet, upplevs av många människor. Det är inte alls populistiskt.

Jag sade också i min första replik att det var få, om ens någon, som för två år sedan över huvud taget reflekterade över att momsredovisningsnumret för egenföretagare skulle vara just personnumret. Jag sade också att den personliga integriteten när det gäller personnummer inte var lika utmärkande då som den är i dag.

Nu säger Kjell-Olof Feldt att han har fått ett tiggARBrev, baserat på personnummer. Till det kan jag säga att moderata samlingspartiet, tydligen i likhet med Statsanställdas förbund, undersöker möjligheten att använda någon annan form av identifikation än personnumren – i moderata samlingspartiets fall när det gäller nuvarande och eventuellt blivande medlemmar.

Nr 150

Tisdagen den
22 maj 1984

Om egenföretagares redovisningsnummer för mervärdeskatt

Tisdagen den
22 maj 1984

Om ifrågasatt beskattning vid förvärv av aktier i vissa fall

Anf. 17 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Eftersom Knut Wachtmeister säger sig vilja lyssna på vad folket säger vill jag framföra följande framställan från en medborgare: Stryk mig i de register som moderata samlingspartiet har över potentiella bidragsgivare. Det vore ju det allra enklaste. Då skulle Knut Wachtmeister och jag inte behöva bråka om mitt personnummer i det här sammanhanget.

Anf. 18 KNUT WACHTMEISTER (m):

Herr talman! Jag skall gärna vidarebefordra det beskedet och den önskan.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på frågorna 1983/84:561, 587 och 588 om ifrågasatt beskattning vid förvärv av aktier i vissa fall

Anf. 19 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Jens Eriksson har frågat mig om jag har för avsikt att vidta åtgärder som främjar anställds möjligheter att äga aktier i "sitt" företag och skapa rättvisa mellan anställd och övriga aktieköpare.

Olle Östrand har frågat mig om jag är beredd att ta initiativ till åtgärder som undanröjer en oskäligen beskattning av anställda som förvärfvar aktier i det egna företaget i samband med börsintroduktion.

Kjell Johansson har frågat mig om jag ämnar vidta några åtgärder för att tillförsäkra de anställda en med övriga köpare likvärdig beskattning vid börsintroduktioner och emissioner.

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

Bakgrunden till frågorna är att riksskatteverket skulle ha meddelat att skillnaden mellan en akties emissionskurs och ett senare högre marknadsvärde – den första noteringen – skall förmånsbeskattas för den som i egenskap av anställd tecknat aktier i företaget i samband med dess börsintroduktion.

Låt mig först säga att riksskatteverket inte har meddelat några anvisningar för dessa fall. Utgångspunkten för uppgifterna om detta torde vara några tidskriftsartiklar där tjänstemän inom verket på förfrågan uttalat sig om rättsläget.

Beskattningen i de påtalade fallen kan emellertid diskuteras. En genomgång av frågan har därför påbörjats inom finansdepartementet. Innan resultatet av det arbetet föreligger är jag inte beredd att ta ställning till vilka åtgärder som eventuellt kan vara påkallade. Jag kan tillägga att arbetet bedrivs med stor skyndsamhet.

Anf. 20 JENS ERIKSSON (m):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret på min fråga.

Ett av de krav som vi – med all rätt – ställer vid all beskattning är att skattesystemet är rättvist. Det får inte vara sådant att det drabbar människor olika. När det gäller den form av beskattning som jag tar upp i min fråga kan

Om ifrågasatt beskattning vid förvärv av aktier i vissa fall

man inte påstå – om nu uppgifterna härvidlag är riktiga – att systemet är rättvist. Riksskatteverkets besked, eller förslag, innebär att den som är anställd i ett företag som börsintroduceras beskattas efter andra principer än allmänheten som köpt aktier till samma pris. Det handlar alltså inte om förmånpriser för den anställda. Riksskatteverket däremot utgår från att det är en förmån att få köpa aktier i det företag som man är anställd i. Aktieplacering innebär dock alltid en viss risk. Det händer t. ex. att kursen sjunker eller att det företag som man är anställd i går dåligt. Om riksskatteverkets resonemang är riktigt, borde man få göra avdrag från inkomst av tjänst om kurserna sjunker. Då är det ju inte längre fråga om en förmån utan om en icke-förmån. Möjligen skulle det vara en förmån att man får vara med vid tilldelning av aktier. Men det är endast om bolagets erbjudande blir övertecknat som det är fråga om en förmån. Emissionskursen bestäms, av naturliga skäl, av vad man anser vara riktigt och rimligt i förhållande till rådande efterfrågan. Att företagets anställda i viss utsträckning får förtur borde inte utgöra en beskattningsbar förmån. Man förutsätter naturligtvis att det finns ett långsiktigt intresse hos de anställda att vara delägare i det företag som man arbetar i.

Följden kan emellertid bli att man beskattas för en orealiserad vinst. Man kan då bli tvungen att sälja sina aktier för att få pengar till skatten. Om man inte kan sälja aktier till det av skattemyndigheterna åsatta förmånsvärdet – t. ex. om man, och det gäller många, tvingas sälja aktier och kursen sjunker – finns det inte någon förmån längre. Varför har riksskatteverket uttalat att man kan tänka sig att straffbeskatta en viss kategori människor? Det borde väl vara lika för alla.

Jag vill fråga finansministern om han delar min uppfattning att skatten – om detta genomförs – är orimlig och orättvis. Jag noterar att finansministern i svaret säger att man skall se på detta. Man skall undersöka saken, och det skall ske snart. Jag hoppas att man då kommer fram till att skatterättvisa måste skapas.

Anf. 21 OLLE ÖSTRAND (s):

Herr talman! Jag vill också tacka finansministern för svaret.

Jag vill klart deklarerat att jag inte är någon skatteexpert, långt därifrån. Men jag vågar ändå påstå att jag besitter ett rätt stort mått av sunt förnuft. Och det säger mig att det måste vara något fel på de skatteregler som finns när anställda i ett företag som i samband med en nyemission som också råkar vara en börsintroduktion genom att köpa aktier i det egna företaget till samma pris som övriga skall drabbas av någon typ av straffskatt – just därför att de råkar vara anställda i företaget. Det är naturligtvis orimligt.

På detta sätt skulle tusentals anställda runt om i vårt land drabbas av denna s. k. straffskatt. Under senare år har det ju skett många börsintroduktioner av företag, och det har då varit mycket vanligt att de anställda fått erbjudande om att köpa ett visst antal aktier i samband med börsintroduktionen. Dessutom har det inte heller varit ovanligt att människor, som bor i den kommun där företaget ligger eller inom en viss region runt företaget, också

*Om ifrågasatt be-
skattning vid för-
värv av aktier i vis-
sa fall*

haft förtur till ett visst antal aktier. Ofta kan man också läsa i de prospekt som distribueras i samband med en börsintroduktion att kunder till den bank som handhar introduktionen också haft förtur.

Detta visar att det inte är bara de anställda som har förtur vid sådana här börsintroduktioner, utan att förturen också gäller många andra grupper.

Skatt på det s. k. förmånsvärdet innebär att anställda som får företräde vid aktieteckning grovt diskrimineras i förhållande till andra som kanske också fått samma företräde. Denna diskriminering är inte bara orättvis, utan den är också helt onödig. Förmånsvärdet blir ju – om det står sig – helt beskattat när aktierna avyttras. En anställd köper inte heller aktier i första hand i vinstsyfte.

Det är klart att det hade varit bättre om finansministern kunnat ge ett klarare besked redan i dag. Men man får väl ändå vara nöjd med att frågan skall ses över och att arbetet skall bedrivas med skyndsamhet.

Jag kan inte föreställa mig annat än att utredningens arbete måste resultera i att tjänstemäns möjligheter att tolka skattereglerna på det sätt som nu skett på riksskatteverket kommer att undanröjas.

Anf. 22 KJELL JOHANSSON (fp):

Herr talman! Jag vill tacka finansministern för svaret.

Anledningen till att jag har begärt ett klarläggande om regeringens avsikter då det gäller beskattning av de anställdas köp av aktier vid börsintroduktion är, som det mycket riktigt sägs i svaret, de uppgifter som under den senaste tiden förekommit i pressen. Flera representanter från riksskatteverket har enligt tidningarna hävdad att köp av detta slag enligt gällande lagstiftning i vissa fall bör förmånsbeskattas. Detta skulle då medföra att de anställda på ett upprörande sätt skulle missgynnas i förhållande till vissa andra köpare.

Från folkpartiets sida kan vi givetvis inte acceptera detta. Vi har i stället hävdad den rakt motsatta uppfattningen, nämligen att sådana köp borde underlättas. Det är bra om de anställda kan bli individuella delägare i de företag där de arbetar. Det medför på sikt en värdefull spridning av ägandet till produktionsmedlen.

Någon förmånsbeskattning kommer regelmässigt inte alls i fråga då någon utomstående förvärvar aktierna. Då rör det sig också ofta om mycket större köp. I vissa fall har det handlat om summor som varit hundrafalt större än vad som gäller vid normala förvärv från en anställds sida.

En förmånsbeskattning av det slag som ifrågasätts – dvs. en beskattning på toppen av den anställdes inkomst av skillnaden mellan inköpspris och marknadspris – skulle också komma att slå mycket orättvist från fall till fall. Även om det inte kan betecknas som normalt, kan det faktiskt inträffa att aktieförvärvet i slutänden resulterar i förlust. Det handlar ändå om ett risksparande. Teoretiskt finns alltså möjligheten att sparandet resulterar i ett ekonomiskt utfall, som varierar från reell vinst till en fullständig förlust av det insatta kapitalet.

Herr talman! Beskattningsfrågorna på det här området är förvisso inte helt

enkla. En diskriminering av de anställda enligt den tolkning på riksskatteverket som refereras i pressen är dock fullständigt horribel. Jag hälsar därför med tillfredsställelse det besked som finansministern lämnat i svaret, att finansdepartementet har börjat en utredning. Eftersom arbetet bedrivs skyndsamt, förutsätter jag att riksdagen snarast får frågan på sitt bord, så att den orimliga osäkerhet som i dag råder kan undanröjas.

Nr 150

Tisdagen den
22 maj 1984

Om ifrågasatt beskattning vid förvärv av aktier i vissa fall

Anf. 23 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Herr talman! Jag har i mångt och mycket förståelse för de synpunkter som de tre frågeställarna har framfört. Men jag hoppas också att få förståelse för att vi behöver någon tid för att tänka efter vad som skulle kunna göras åt dessa problem. Det är nämligen en ganska ny företeelse, och vi har gjorts uppmärksamma på problemet först under de senaste månaderna. Det är framför allt den glädjande stora aktiviteten på den svenska aktiebörsen som gjort att denna typ av skatteproblem har framkallats.

Till det som har sagts vill jag egentligen bara foga en sak. Vi skall ha ett rättvist skattesystem. Det är en rimlig strävan, som i och för sig är svår nog. Men i det här sammanhanget är naturligtvis rättvisan också en fråga om rättvisa mellan olika kategorier anställda. Vi vet, alla vi som sysslar med skatter, att det har utvecklats en mycket stor flora av förmåner mellan arbetsgivare och arbetstagare, där man har försökt att kringgå den normala beskattningen av löner och anställningsförmåner. Jag påstår icke att detta är något sådant medvetet kringgående. Däremot måste vi vara på det klara med att reglerna för den skattemässiga behandlingen av anställda också blir lika för olika kategorier anställda, så att vi inte skapar ett nytt skattefrälse genom förändringar i våra skattelagar. Det är dessa två problem som vi samtidigt måste försöka lösa.

Anf. 24 JENS ERIKSSON (m):

Herr talman! Men, finansministern, de uttalanden som gjorts i pressen är ändå riksskatteverkets tolkning av nu gällande regler, och då vill det således till en annan tolkning än den man har gjort hittills, om man skall komma till rätta med dessa problem. Jag förstår av finansministerns svar att finansministern delar vår uppfattning att det inte är riktigt att det går till på detta sätt, annars hade man säkert inte tagit upp frågan i finansdepartementet. Jag hoppas att man kommer fram till en lösning och tolkning som kan ge en rättvis beskattning för de anställda och även för övriga som köper aktier.

Anf. 25 OLLE ÖSTRAND (s):

Herr talman! Finansministerns senaste inlägg kan jag inte tolka på annat sätt än att vi snart får regler som rättar till detta absurda förhållande. Det är inte fråga om att vi skall medverka till några osunda överenskommelser som skall kunna träffas mellan arbetsgivare och anställda för att komma undan skatt. I det här fallet är det inte fråga om annat än att anställda på det här sättet vill stödja sitt företag. Jag kan nämna att i fallet Ljusne Kätting AB – som ligger mig närmast om hjärtat – nyemitterades i samband med

*Om de enskilda
sjuksköterskesko-
lorna i Stockholm*

börsintroduktionen exakt 400 000 aktier, varav de anställda förvärvade 18 000 aktier eller knappt 5 %. Här kan det naturligtvis inte vara fråga om någon form av spekulation, utan det gäller endast en ärlig vilja att stödja det egna företaget och att samtidigt, genom aktieinnehavet, få en viss insyn.

Det är viktigt att påtala att de anställda har förvärvat aktier till exakt samma pris som andra som har haft förmånen att få förtur.

Anf. 26 KJELL JOHANSSON (fp):

Herr talman! Jag kan till fullo instämma i finansministerns mening att lika regler skall gälla för alla arbetstagare. Just det förhållandet att det nu inte gör det har gjort att vi har tagit upp frågan. De regler som nu gäller är horribla och fullständigt orättvisa.

Låt mig som exempel nämna den osäkerhet som råder när det gäller PK-banken. PK-bankens anställda riskerar, om de i egenskap av anställda erbjuds att teckna aktier, att förmånsbeskattas, medan de som sitter på posten – och egentligen arbetar på samma bank och utför i stort sett samma arbete – inte löper den risken, därför att de inte är anställda i PK-banken.

Jag kan förstå att det behövs någon tid för att tänka igenom detta, men jag hade gärna velat ha ett något positivare svar från finansministern. Ett sätt att lösa problemet, åtminstone till en början, hade varit att bestämma sig för att inledningsvis tillämpa samma bestämmelser för alla.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på fråga 1983/84:522 om de enskilda sjuksköterskeskolorna i Stockholm

Anf. 27 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Siri Häggmark har frågat statsrådet Sigurdsen om hon avser att föreslå några åtgärder för att förhindra en nedläggning av de enskilda sjuksköterskeskolorna i Stockholm.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

För sjuksköterskeutbildningen vid de tre enskilda skolorna lämnas statsbidrag direkt till Stockholms läns landsting. Som förutsättning för att bidrag skall utgå till utbildning vid skolorna gäller att dessa skall följa de planer som är fastställda för sjuksköterskeutbildningen i landstingets regi. Också i fråga om dimensioneringen betraktas sjuksköterskeutbildningen i Stockholm som en helhet.

Att bestämma hur de samlade resurserna för sjuksköterskeutbildning i Stockholm skall utnyttjas på bästa sätt är alltså en angelägenhet för Stockholms läns landsting. Jag har erfarit att det inom landstinget pågår en utredning om lokalutnyttjande och lokalisering avseende högskoleutbildningarna inom vårdområdet, inkl. de enskilda sjuksköterskeskolorna. Jag finner för min del inte anledning att vidta någon åtgärd.

Anf. 28 SIRI HÄGGMARK (m):

Herr talman! Jag vill tacka utbildningsministern för svaret.

Jag vände mig till Gertrud Sigurdsen med den här frågan av principiella skäl. Jag ville helt enkelt veta vad Gertrud Sigurdsen ansåg om just de här privata skolorna och deras fortlevnad. – Det var anledningen till att jag ställde frågan till henne.

Svaret innehåller inga nyheter. Vi vet hur det är. Bakgrunden till min fråga är Stockholms läns landstings planer på att dra in sitt stöd till just dessa tre enskilda sjuksköterskeskolor – Ersta, Röda korset och Sophiahemmet. Såvitt jag kan förstå är avsikten att förändra huvudmannaskapet från ett enskilt till ett landstingskommunalt sådant.

Eftersom jag har utbildningsministern här vill jag ställa en fråga till henne: Kan ett enskilt landsting vidta en sådan åtgärd som Stockholms läns landsting och dess utbildningsnämnd enligt uppgift avser att vidta – nämligen att förändra huvudmannaskapet – trots riksdagsbeslutet 1982 om att dessa skolor skulle få behålla sitt enskilda huvudmannaskap? Måste inte en sådan fråga underställas riksdagen för ett nytt beslut?

När man ser saken så här i historiens ljus är den här utvecklingen inte överraskande. Redan när de tre privata skolorna budgetåret 1968/69 erhöll statsbidrag enligt samma grunder som motsvarande kommunal utbildning förutsatte den dåvarande socialdemokratiska regeringen att dessa skolor skulle föras över till landstingskommunalt huvudmannaskap så snart förut-sättningar här förelåg. När beslutet om de enskilda sjuksköterskeskolornas huvudmannaskap fattades i riksdagen reserverade sig den socialdemokratis-ka riksdagsgruppen. Jag förstår att det är den reservationen som nu skall fullföljas. Det har det ansvariga landstingsrådet klart uttryckt.

Anf. 29 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Vad frågan nu handlar om är inte vem som skall ha huvudmannaskapet för den ena eller andra utbildningen, utan vad det nu är fråga om är att landstinget utreder en minskning av den totala sjuksköterske-utbildningen. Som ett alternativ till nedläggning av en av landstingets egna skolor utreder man också om minskningen kan avse den enskilt bedrivna utbildningen. Det innebär bara att landstinget uppfyller det ansvar för en planeringsmässig samordning som riksdagen och folkpartiregeringen förut-satte 1981.

Jag anser inte att vi har någon anledning att här i riksdagen diskutera detaljer i ett ännu inte avgjort ärende, som Stockholms läns landsting har att ta ansvar för.

Anf. 30 SIRI HÄGGMARK (m):

Herr talman! Vi vet det inte ännu, men det är mycket som talar för att den här förändringen kommer till stånd. Den s. k. LOK-utredningen, sorgfälligt kamouflerad som en översyn i syfte att få ett effektivare utnyttjande av lokaler, utrustning och personal – det var inför budgetarbetet – har inte kunnat dölja att det är fråga om ett förändrat huvudmannaskap.

I den häftiga diskussion som utredningens förslag utlöste har från ansvarigt håll gjorts sådana uttalanden att man förstärker att det här är en ideologisk fråga. Det skall inte finnas några enskilda alternativ i vården.

Vi får inte glömma hur det såg ut för över hundra år sedan när dessa tre sjuksköterskeskolor kom till. Ersta började sin verksamhet redan 1851. Röda korset har utbildat elever sedan 1866, och Sophiahemmet sedan 1884. Det är tack vare framsynta och intresserade människor som sjuksköterskorna fått status som yrkeskvinnor, och där har dessa tre skolor verkligen gått i spetsen. Det är därför vi strider för dem.

Jag fick inget svar på min fråga – den ansågs av utbildningsministern som hypotetisk. Jag frågar då rent allmänt: Kan ett landsting eller en kommun kringgå ett riksdagsbeslut utan att ärendet kommer tillbaka till riksdagen?

Anf. 31 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Självfallet kan inte ett landsting eller regeringen kringgå ett riksdagsbeslut. Vad det nu handlar om är att ett landsting har satt i gång en utredning om dimensioneringen av sjuksköterskeutbildningen, och det har man faktiskt sin fulla rätt att göra.

Landstinget i Stockholms län kommer dessutom, har man sagt, att låta den här utredningen följas av en ordentlig remissomgång. Jag utgår ifrån att landstinget då kommer att få fram ett allsidigt underlag för sitt beslut. Något sakligt underlag för att diskutera frågan här i riksdagen i dag har vi däremot inte.

Anf. 32 SIRI HÄGGMARK (m):

Herr talman! Jag håller inte riktigt med utbildningsministern om att det inte finns någon saklig grund för att diskutera den här frågan i riksdagen. Tänk, jag tycker faktiskt att detta är en riksdagsfråga. Även om jag vet att landstingen är helt suveräna måste det väl ändå vara ett intresse för Sveriges riksdag att vi har en väl fungerande hälso- och sjukvård.

Jag förstår visst Stockholms läns landsting, som nu ser över sin utbildning, rekryteringsbehoven och vad man kan skära ner på. Jag företräder moderata samlingspartiet, och när det gäller att spara anses vi ju inte vara särskilt känsliga. Nu skall det emellertid göras en översyn när det faktiskt återigen råder brist på sjukvårdspersonal. Det är också någonting som bör komma med i det här sammanhanget.

Jag tycker att vi skall kämpa för mångfalden inom svensk hälso- och sjukvård, och jag är inte säker, utbildningsministern, på att det är sista gången som jag tar upp den här frågan i Sveriges riksdag.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på fråga 1983/84:534 om ämnet religionskunskap i gymnasieskolan

Nr 150

Tisdagen den
22 maj 1984

Om ämnet religionskunskap i gymnasieskolan

Anf. 33 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Barbro Nilsson i Örnsköldsvik har frågat mig vilka konsekvenser en försöksverksamhet med det nya ämnet kulturkunskap kan få för ämnet religionskunskap i gymnasieskolan.

Skolöverstyrelsen (SÖ) har i sitt förslag om kulturkunskap givit en lång rad exempel på hur man skall kunna undvika att ämnet kulturkunskap blir en helt isolerad företeelse. Projektstudier skall kunna anordnas i anslutning till olika ämnen, bl. a. just religionskunskap. De flesta samverkansexemplen gäller helt naturligt de timtalsmässigt "stora" ämnena svenska, historia och samhällskunskap. Dessa har också direkt benämnts värdämnen i SÖ:s förslag. SÖ har dock senare i en särskild skrivelse till skolorna klargjort att man "på intet sätt velat utesluta religionskunskap som värdämne eller lärare i religionskunskap som ansvariga också för ämnet kulturkunskap".

Ämnet är nytt och de tänkbara uppläggingarna också många. Det bör då vara ett gott grepp att, som i SÖ:s förslag, ge stor lokal frihet såväl i fråga om värdämnen och integration som i rena timplanefrågor rörande t. ex. vilka ämnen som skall ge utrymme för den enda eller de två veckotimmar kulturkunskap skall ha. När det gäller lokala beslut om utbyte av enstaka timmar för att ge utrymme för en viss verksamhet finns f. ö. redan goda erfarenheter av s. k. ramtimplaner, främst inom verksamheten med specialidrott.

De olika uppläggingar man nu lokalt väljer kommer att utvärderas innan ställning tas till en eventuell utvidgning av försöket, som t. v. kommer att omfatta högst tio skolor.

Anf. 34 BARBRO NILSSON i Örnsköldsvik (s):

Herr talman! Jag tackar utbildningsministern för det svar hon gett mig. Min fråga hör ihop med den planerade försöksverksamheten i gymnasieskolan. Ingen kan ju ge ett helt färdigt svar, eftersom konsekvenserna för andra ämnen kommer i dagen först efter år av försöksverksamhet. Riksdagen fattade redan i förra veckan det formella beslutet om det nya ämnet kulturkunskap inom ramen för denna försöksverksamhet. En reservation som ville avvisa kulturkunskapen vann ingen framgång, utan vi är beredda att pröva att ge våra gymnasieelever en bättre bild av det som skapat och skapar kulturmönstren i vårt samhälle. Allt är ju inte nytt bland momenten i ämnet men får ju en annan dignitet.

Skilda läroämnen i en timplan kan vara föremål för olika opinioner. Vi känner båda till att det alltid varit uppmärksamhet på ämnet religionskunskap. I vissa lägen har det varit för få timmar, i andra sammanhang för dåliga läroböcker eller inte tillräckligt kvalificerade lärare. Även systemet med icke lärarledd undervisning sades "drabba" ämnet mer än andra ämnen. Det har inte jag velat påstå. Men i en ämnesanalys beträffande religionskunskapen i gymnasieutredningens betänkande framskyntar det att högskolans lärare

anser att de studerande har dåliga förkunskaper. Då kan man undra om nivån förbättras eller försämras tack vare samverkan med de nya inslagen i kulturkunskapen.

Ett kulturmönster utvecklas från både en hednisk och en religiös grund. Därför är det bra att vi får in kulturkunskap som försöksämne. Det svenska samhället rymmer nu många kulturer. Och ju mer vi lär om varandra, precis som vi redan gör i religionskunskapen, desto bättre kan vi förstå och uppskatta varandra. Men i förslaget till ämnesinnehåll i kulturkunskapen är det som om etnologi och socialantropologi var viktigare moment än det som man vanligtvis betecknar som kulturskapande inslag. Av 64 moment har bara 4 moment något om religion som kulturfaktor.

Utbildningsministern säger i sitt svar att de tänkbara uppläggingarna är många. Det finns också god erfarenhet av s. k. ramtimplaner, där enstaka timmar byts ut. Kulturkunskapsämnet kan integreras med ett annat ämne när innehållen ligger nära varandra. Ett annat ämne kan också vara värdämne, alltså ge av sina timmar till kulturkunskapen. Min nya fråga blir då: Kan en sådan upplägging av ämnet leda till att ett visst annat ämne försvinner?

Anf. 35 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! I den allmänna debatten får man ibland intrycket att religionskunskapsämnets ställning skulle vara hotad på grund av försöksverksamheten med kulturkunskap. Låt mig därför återigen understryka att så inte är fallet. Regeringen har föreslagit en begränsad försöksverksamhet, och om man i denna väljer att ersätta delar av religionkunskapsämnet med kulturkunskap, så skall de delarna i religionsämnet integreras med det nya ämnet. Religionskunskap skall alltså läsas också fortsättningsvis, om någon skola väljer just formen med integration med religionskunskap som värdämne.

Låt mig också göra klart att först när den begränsade försöksverksamheten har utvärderats, skall regering och riksdag ta ställning till om ämnet kulturkunskap skall vara ett eget ämne eller om syftena bakom förslaget bättre kan tillgodoses inom ramen för nuvarande ämnen.

Anf. 36 BARBRO NILSSON i Örnsköldsvik (s):

Herr talman! Det har förekommit alldeles för mycket av påståenden om att just religionskunskapsämnet integrerats bort, främst på grundskolenivå. Vi vill inte att den diskussionen skall upprepas vad gäller gymnasieskolan. Jag tycker att det är bra att vi ger skolorna frihet att lokalt pröva det nya ämnet kulturkunskap i samverkan med skilda värdämnen och att testa vilka ämnen det bäst betjänar. Inte minst är det de redan befintliga humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena på gymnasieskolans timplan som härvid kommer i fråga.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på frågorna 1983/84:537 och 541 om ökat antal utbildningsplatser i Lunds gymnasierregion

Nr 150

Tisdagen den
22 maj 1984

Anf. 37 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Bertil Fiskesjö och Rune Rydén har var för sig frågat mig vad jag ämnar göra för att tillgodose behovet av utbildningsplatser i Lunds gymnasierregion. Jag kommer att besvara de två frågorna i ett sammanhang.

Först några fakta som bakgrund. Gymnasieskolan får nästa läsår fler platser än någonsin i förhållande till årskullen 16-åringar. Intagningsnämnderna har uppmanats att prioritera sökande under 18 år. Dessa åtgärder har gett positiva resultat, sett över hela landet. Det är otvetydigt så att av dem som lämnar grundskolan kommer nu fler in i gymnasieskolan än tidigare. Inom fyra av sex utbildningssektorer har kommuner och landsting fått alla platser de begärt.

På enstaka orter är det samtidigt fortfarande svårt att komma in, däribland i Lund. En avvägning av vilka åtgärder som här kan vidtas, bl. a. i förhållande till andra kommuner, måste i första hand göras inom det decentraliserade system vi har för dimensioneringen av gymnasieskolan.

För att få ett så effektivt utnyttjande som möjligt av alla tillgängliga platser beslöt emellertid regeringen för snart två veckor sedan att de platser, som då inte hade utnyttjats, omedelbart skulle återföras till skolöverstyrelsen (SÖ). Där skall göras en samlad bedömning av var överblivna platser bäst kan komma till nytta genom en omfördelning. Detta arbete pågår f. n.

Vad gäller Lunds behov av platser så har detta av skolstyrelsen preciserats till tre klasser på teoretiska linjer. Jag har erfarit att en av de önskade klasserna redan tilldelats kommunen genom en regional omfördelning. Vad så gäller de två återstående klasserna kommer länskolnämnden i Malmöhus län att kunna fatta beslut i denna vecka. Det sker då efter en ny prövning av regionens utbildningsbehov i förhållande till de platser som tilldelats länet efter den samlade bedömning av SÖ som jag tidigare nämnt.

Om ökat antal utbildningsplatser i Lunds gymnasierregion

Anf. 38 BERTIL FISKESJÖ (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka utbildningsministern för svaret på min fråga. Jag ställde den redan den 2 maj, och svaret kommer först nu. Anledningen härtill har väl varit att utbildningsministern skulle hinna göra något under mellantiden, och det har jag i och för sig ingenting emot. Det är naturligtvis bra om det blir positiva effekter av aktioner i riksdagen, även om regeringen tydligen till en början ställde sig helt negativ och enligt uppgift inte ens ville ta emot bekymrade representanter för skolmyndigheterna i Lund.

Det brukar, herr talman, ofta framhållas att det bästa man kan göra under sin ungdomstid är att skaffa sig utbildning, och jag delar denna uppfattning. Det är också mycket viktigt att alla får chansen till en utbildning som går utöver grundskolan, om de skall kunna klara sig på arbetsmarknaden framöver. I den gymnasieproposition som debatterades förra veckan i riksdagen slås också fast att gymnasieskolan skall vara beredd att ta emot alla

Om ökat antal utbildningsplatser i Lunds gymnasierregion

ungdomar som lämnar grundskolan, och det är bra.

Men om man menar allvar med detta måste man också se till att det finns tillräckligt med platser i gymnasieskolan, och det gör det tydligen inte, eftersom sådana här situationer kan uppkomma. Flera hundra ungdomar, som dessutom hade bra betyg från grundskolan, blev ställda utan möjlighet att gå vidare till gymnasiet i Lund.

De här dimensioneringsfrågorna diskuterades alltså i riksdagen förra veckan, och socialdemokrater och moderater avlog då i skön förening centerns krav på en kraftig utökning av antalet gymnasieplatser. Det gör att talet från dessa partiers sida om att alla skall beredas plats kan klinga rätt falskt. Man kan ju inte hävda att ungdomarna skall ha rätt till gymnasieutbildning och samtidigt vägra att ställa resurser till förfogande för att förverkliga detta syfte.

Nu har genom olika åtgärder, som framgick av utbildningsministerns svar, och en del extra ansträngningar från kommunens sida situationen i Lund blivit något mindre svår. Men enligt uppgifter som jag har fått är det fortfarande hundratals ungdomar som riskerar att inte komma med i utbildningen.

Utbildningsministern säger i sitt svar att det kommer att bli en tilldelning av två klasser i nästa vecka. Detta är naturligtvis bra. Svaret är litet tentativt hållet, och jag skulle gärna vilja ställa en kompletterande fråga, om utbildningsministern verkligen kan garantera att tilldelningen av de här platserna kommer till stånd. Det är ju för både föräldrar och ungdomar bedrövtligt om ungdomarna inte kan få den utbildning som de har siktat in sig på redan i grundskolan.

I anslutning till detta skulle jag också vilja ta upp frågan om sättet att fördela gymnasieplatser på de olika regionerna. Enligt min mening borde man ha ett system som i högre grad än f. n. tar hänsyn till de önskemål som finns och till de prioriteringar som de olika regionerna vill göra.

Jag frågar alltså utbildningsministern: Är utbildningsministern villig att medverka till en flexiblare ordning härvidlag?

Anf. 39 RUNE RYDÉN (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Lena Hjelm-Wallén för svaret.

Det minskade antalet 16-åringar och det därmed vikande elevunderlaget har medfört problem i vissa län vid fördelningen av platser till kommunerna inom sektorsramarna för de teoretiska linjerna. Kommuner med många sökande till platserna på de teoretiska linjerna i gymnasiet drabbas hårdare än de övriga, och speciellt hårt har i år Lunds kommun drabbats. Den procentuella fördelningen av elever avviker i Lund starkt från riksmedel-talet. Låt mig, herr talman, anföra några exempel.

Ekonomisk linje har i Lund 11,2 % mot 7,7 % för landet i övrigt, humanistisk linje 5,6 % mot 3,1 %, social linje 7,5 % mot 5,2 %, naturvetenskaplig linje 14,9 % mot 7,6 % – nästan exakt dubbelt så många elever som för riket i genomsnitt. Vidare är procenttalet för teknisk linje i Lund 9,5 % mot 9,3 % för övriga landet.

Konkurrensen om platserna på de teoretiska linjerna är trots detta mycket stor, vilket ger höga intagningspoäng – i vissa fall betydligt högre än för övriga gymnasierregioner.

Vid intagningarna till Lunds gymnasieområde har det saknats 348 platser, och många av de sökande till platserna har haft mycket höga betyg och skulle säkerligen ha kommit in, om de varit bosatta i en annan gymnasierregion.

Vi moderater önskar fler platser på de tre- och fyraåriga teoretiska linjerna. Därigenom skulle de olyckliga konsekvenser kunna undvikas som uppkommer genom att elever vilka i första hand önskar en teoretisk utbildning, men inte kommer in på teoretisk linje, tränger undan de elever som främst vill komma in på de yrkesinriktade linjerna. Det kan också bli så att de nämnda eleverna hamnar i den situationen, att det blir fråga om det kommunala uppföljningsansvaret. Detta är ju definitivt inte rätt lösning för flertalet av dessa elever, som är högt studiemotiverade och har höga betyg.

Nu har Lund redan fått en S-klass, och de två klasser som kommunen här begärt hoppas vi att kommunen skall få inom kort.

Man kan fråga sig: Varför har regeringen inte gett tillstånd till den omfördelning mellan ramarna som kommunen begärt? Den möjligheten har ju funnits hela tiden. Och vad avser regeringen att göra för att undvika att en liknande situation uppstår under kommande år?

Sedan, herr talman, förvånar det mig något att fru statsrådet inte nämner SÖ:s beslut att tilldela Malmöhus läns länskolnämnd 60 platser på HS-sektorn, ta bort 30 platser från VSK-sektorn, öka med 150 platser på EM-sektorn, öka med 28 platser på TI-sektorn och ta bort 254 platser från den lilla ramen. Möjligheterna finns för Malmöhus län att ordna detta.

Om ökat antal utbildningsplatser i Lunds gymnasierregion

Anf. 40 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Låt mig för de båda frågeställarna göra klart att vi i detta sammanhang har ett mycket decentraliserat planeringssystem. Därför skall regeringen i det längsta låta bli att ingripa i detta.

För två veckor sedan sade jag att regeringen ändå måste ingripa i detta fall, eftersom det fanns möjlighet att genom den här dammsugaraktionen få fram ytterligare platser ute i systemet. Men f.ö. måste vi se till att det decentraliserade planeringssystemet fungerar. I den mån det finns ofullkomligheter i detta system, och jag tror att det gör det, skall vi försöka rätta till dem framöver.

Anf. 41 BERTIL FISKESJÖ (c):

Herr talman! Jag tackar för kompletteringen av svaret. Detta visar ändå en vilja att gå de önskemål som är mycket starka på lokal nivå till mötes. Det måste ju vara något fel i själva fördelningssystemet när sådana skevheter kan inträffa som de facto har inträffat i Lund.

Jag frågade också om den totala ramen för utbildningsplatserna. Det hjälper ju inte om man fördelar aldrig så mycket mellan olika typer av utbildningar, om man inte har en totalram som är tillräckligt stor så att alla som vill gå i gymnasiet också skall kunna göra det. Jag hade hoppats att få

Tisdagen den
22 maj 1984

*Om en studievägle-
dartzjänst för nor-
diska studerande
vid Stockholms
universitet*

litet synpunkter också på detta från utbildningsministerns sida. Jag tycker för min del, att om vi talar om att alla som kommer från grundskolan och vill gå i gymnasiet också skall få göra det och att vi dessutom skall ge utrymme för dem som är äldre att få den gymnasieutbildning som de har gått miste om tidigare, måste vi ju också ställa platser till förfogande, så att vi inte får sådana här akuta situationer som är mycket upprörande både för föräldrarna och för de stackars ungdomarna.

Anf. 42 RUNE RYDÉN (m):

Herr talman! Jag noterar med tillfredsställelse utbildningsministerns uttalande att hon i framtiden skall försöka klara av de svårigheter som onekligen finns i systemet. Det finns som vi har konstaterat problem framför allt i de kommuner som har en slagsida mot de teoretiska utbildningarna. Lund är en sådan kommun. Nu har Lunds kommuns svårigheter blivit något mindre genom den tilldelning som skolöverstyrelsen har givit till länskolnämnden. Enligt de kontakter som jag i dag har tagit direkt med länskolnämnden finns det förutsättningar att ge Lunds kommun den E-klass och den SO-klass som man har önskat utöver den S-klass man tidigare har fått. Men även om Lunds kommuns svårigheter har blivit mindre i år, kommer detta problem antagligen att uppstå igen. Då undrar jag: Vad avser statsrådet att göra för att undvika liknande problem i framtiden, och vad händer med de LA-kurser och lärlingsplatser som nu har dragits in genom SÖ:s dammsugning? De kommer säkert, i den arbetsmarknadssituation som råder, att behövas i höst.

Överläggningen var härmed avslutad.

**11 § Svar på fråga 1983/84:542 om en studievägle-
dartzjänst för nordiska studerande vid Stockholms universitet**

Anf. 43 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Ingela Andersson har frågat mig om jag tänker vidta någon åtgärd för att det skall bli möjligt att inrätta en studievägle-
dartzjänst för nordiska studerande vid Stockholms universitet.

Tjänster för studieväglare inrättas av högskoleenheterna inom ramen för de medel som står till förfogande. Högskoleenheterna har alltså att väga behovet av särskilda insatser i detta avseende för t. ex. finskspråkiga studerande mot andra behov som kräver resurser. Det finns enligt min mening ingen anledning att centralt vidta någon åtgärd i just detta ärende.

Anf. 44 INGELA ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka utbildningsministern för svaret, även om jag inte alls är nöjd med det.

I dag finns i Stockholm flera tusen nordiska studenter och enbart vid Stockholms universitet 1 300 finska studenter. Mellan 1980 och 1983 fanns

det på vikariatbasis en studievägleddartjänst på universitetet för nordiska studerande, som innehades av en finsktalande person. En lägesrapport gjordes, där det framkom att behovet av en studievägleddare som behärskade finska språket var mycket stort. Trots detta drogs tjänsten in i mitten av 1983. När de finska studenterna vände sig till universitetet med önskemål om att tjänsten ånyo skulle tillsättas, avvisades deras krav med hänvisning till de centrala besparingskraven på universitetet.

Syftet med att ha en speciell nordisk studievägleddare med kunskaper i finska är att personen skall vara väl insatt i hur det nordiska universitets- och högskoleväsendet fungerar för att kunna ge stöd och råd angående kombinationer och linjeval och för att kunna göra "översättningar" av examina. Kunskaperna i finska språket är nödvändiga dels för att den nyblivne finske studenten, som saknar kunskaper om svenska förhållanden och saknar det speciella ordförråd som behövs för att klara sig inom den svenska högskolebyråkratin, kan få stöd och hjälp på sitt modersmål. Studievägleddaren behöver också ha kontakt med universitet och högskolor i Finland, av vilka merparten är finskspråkiga.

I dag finns, enligt vad jag erfarit, ingen studievägleddare för finska studenter på någon plats i Sverige. Ett eventuellt inrättande av en sådan tjänst i Stockholm skulle också kunna bli till stöd för studenter i hela landet.

Jag är naturligtvis medveten om den decentraliserade beslutsfunktion som finns inom universitets- och högskoleområdet, men jag vill ändå föra upp debatten på denna nivå.

De nordiska studenterna och gäststudenterna är grupper som i högre grad än andra kräver en god studievägleddning. Svårigheter med språket och ovana vid det svenska utbildningssystemet leder ofta till svårigheter och frågor inför olika studieval. Sverige har ett ansvar för dessa studenter, inte bara för att de kan komma in i systemet, utan också för att de lyckas komma ur det, förhoppningsvis med en användbar examen. Att dra in på studievägleddare är ingen besparing, utan minskar i stället genomströmningstakten och ökar risken för personliga studiemisslyckanden.

Jag vill därför fråga utbildningsministern: Bedömer utbildningsministern det som viktigt att de nordiska studenterna får en finsktalande studievägleddare, och vem bär i så fall ansvaret för att tjänsten tillsätts och görs permanent?

Anf. 45 Utbildningsminister LENA HJELM-WALLÉN:

Herr talman! Det är självfallet viktigt att alla studerande får en adekvat studievägleddning, men allt som är viktigt måste inte beslutas i Sveriges riksdag. Vi måste också ha förtroende för att folk ute i högskolesystemet kan fatta beslut om vettiga prioriteringar.

Anf. 46 INGELA ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Den här frågan verkar vara för liten för vissa och alldeles för stor för andra. UHÄ och utbildningsdepartementet vill inte lägga sig i frågan. Universitetet säger att det är UHÄ:s ansvar, alternativt att det inte går att tillsätta tjänsten, eftersom man har ålagt vissa centrala besparingskrav. De

finska studenter som arbetar för att få tillbaka sin studievägledare hänvisas till den ena myndigheten efter den andra. Ingen tar ansvaret.

Jag tycker att det vore positivt med ett uttalande från utbildningsministern om vikten av en finsk studievägledare, eftersom det inte är helt givet att de här berörda myndigheterna riktigt förstår vikten av att ha en studievägledare som behärskar finska.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på fråga 1983/84:565 om kulsinterverket i Svappavaara

Anf. 47 Statsrådet ROINE CARLSSON:

Herr talman! Paul Lestander har frågat industriministern vad regeringen avser göra för att se till att driften vid LKAB:s kulsinterverk i Svappavaara snarast kan startas.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

Det som är avgörande om driften vid kulsinterverket i Svappavaara kan återupptas är enligt vad jag har erfarit om det finns marknadsutrymme för den tillkommande produktionen. LKAB har gjort stora ansträngningar för att säkerställa långsiktiga avtal om leverans av pellets, och detta arbete har nu börjat ge resultat. Riksdagen har flera gånger uttalat principen att de statligt ägda företagen skall agera affärsmässigt. Det ankommer på LKAB:s styrelse och verkställande ledning att göra de företagsekonomiska överväganden som skall föregå ett eventuellt beslut om att öppna kulsinterverket i Svappavaara.

Anf. 48 PAUL LESTANDER (vpk):

Herr talman! Först tackar jag statsrådet Carlsson för svaret. Det ger ingen upplysning om vad regeringen vill, utan mer om vad LKAB:s koncernstyrelse vill i denna fråga. Eftersom svaret inte ger något sådant besked, vill jag ställa två följdfrågor:

1. Har inte statsrådet Carlsson inhämtat LKAB:s styrelses uppfattning om huruvida marknaden är tillräckligt bra för en omstart av kulsinterverket i Svappavaara?
2. Anser statsrådet Carlsson att LKAB:s uppfattning skall stå över kravet på arbete åt alla?

Det var de två frågorna, men jag måste också kommentera svaret. När kulsinterverket i Svappavaara skulle stängas var vpk av den uppfattningen att det var en grovt felaktig linje. Utvecklingen på marknaden för kulsinter har delvis givit oss rätt. Den har inte givit oss rätt på det sättet att vi ännu har fått en omstart, men en sådan är tydligen aktuell, enligt Wiking Sjöstrands utsago.

LKAB har samtidigt försökt att använda den positiva utvecklingen i en diskussion med gruvarbetarna om deras lönetillägg. Anser statsrådet Carls-

son att det är lämpligt att som ett utpressningsmedel i en löneförhandling aktualisera återupptagandet av driften i Svappavaara?

Överläggningen var härmed avslutad.

Nr 150

Tisdagen den
22 maj 1984

*Om riktlinjerna för
tekoopolitiken*

13 § Svar på fråga 1983/84:578 om riktlinjerna för tekopolitiken

Anf. 49 Statsrådet ROINE CARLSSON:

Herr talman! Jörn Svensson har frågat statsministern vilken regeringens politik är beträffande Eiserkoncernen och hur utförsäljningarna av företag förenas med de proklamerade riktlinjerna för svensk tekopolitik.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

Riksdagen fattade för drygt ett år sedan beslut om rekonstruktion av Statsföretagsgruppen, där bl. a. Eiserkoncernen ingår, och behandlade därvid frågan om mål för gruppen. Riksdagen har ställt sig bakom skärpta krav på lönsamhet för de statsägda företagen. Det ankommer på styrelserna och ledningarna i Statsföretag och Eiser att besluta om åtgärder i de företag som ingår i Eiserkoncernen. De åtgärder som vidtas inom Eiserkoncernen måste ses mot bakgrund av de mycket stora förluster som koncernen redovisat under en följd av år.

De riktlinjer för tekopolitiken som riksdagen beslutade om våren 1983 innefattar inte några särskilda riktlinjer för företagen i Eisergruppen. Dessa företag skall fungera på samma villkor som andra tekoföretag.

Anf. 50 JÖRN SVENSSON (vpk):

Herr talman! Jag får tacka för svaret.

Det är lika bekant för statsrådet som för alla andra här i kammaren att Beklädnadsarbetareförbundets ledning sedan länge har varit djupt bekymrad över vad som pågår i Eiser. Man menar att de anställda inte ges klara besked och att det finns planer som inte redovisas – planer som går ut på långtgående utförsäljningar av koncernen med risk för att arbetarna kommer i fara. Beklädnadsarbetareförbundet anser också att affärsledningen icke är särdeles kompetent – man har t. o. m. ställt krav på en revision.

Nu har staten ändå ett ägaransvar, och med tanke på detta vill jag gärna be Roine Carlsson att utveckla det ganska generella och vaga svar som han gav. Det är två frågor som i första hand står i centrum.

Jag skulle först vilja fråga: Är det så att ledningen för Eiser i dag förhandlar med Suomen Trikoos i Finland om utförsäljning? Detta har man från Eisers ledning förnekats. Men när vpk:s representant i Statsföretags styrelse så sent som den 8 maj ställde frågan till Karl Erik Åman bekräftade han att man diskuterar framtiden med Suomen Trikoos, som uttrycket löd.

Den andra frågan gäller hur Eisers ledning agerar i denna svåra situation: om den agerar på ett kompetent och riktigt sätt, om de satsningar den gör för att försöka klara företaget verkligen är riktiga. Eiser har satsat 25 milj. kr. i

Tisdagen den
22 maj 1984

*Om riktlinjerna för
teknopolitiken*

marknadsföring på ett s. k. Björn Borg-projekt, för att ute i Europa försälja speciella, litet lyxbetonade och trendiga kläder. Man har från ledningens sida först hävdad att omsättningen på denna verksamhet skulle vara 50 miljoner och sedan hävdad att den skulle vara 30 miljoner. Nu är den nere i 28 miljoner. Dessutom meddelades den 8 maj, på särskild förfrågan från vår sida, att förlusten på denna verksamhet kommer att bli 15 à 20 miljoner.

Jag vill ställa följande fråga: Tycker Roine Carlsson att det är att uppfylla de mål som rimligtvis bör gälla för en statlig tekoindustri?

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1983/84:202 till lagutskottet

15 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1983/84:2969–2972 till bostadsutskottet

16 § Anf. 51 TALMANNEN:

På morgondagens föredragningslista upptas konstitutionsutskottets betänkande 30 främst bland två gånger bordlagda ärenden.

17 § Anmäldes och bordlades

Proposition

1983/84:199 Svenskundervisning för vuxna invandrare

18 § Anmäldes och bordlades

Motion

1983/84:2973 av *Lars Werner m. fl.*

Riksdagens förvaltningskontors förslag om ändring av vissa arvoden m. m.
(förs. 1983/84:23)

19 § Anmäldes och bordlades

Utrikesutskottets betänkande

1983/84:15 Internationellt utvecklingssamarbete m. m. (prop. 1983/84:100
delvis och prop. 1983/84:154)

Utbildningsutskottets betänkande

1983/84:27 Fristående skolor på gymnasial nivå (prop. 1983/84:118)

Näringsutskottets betänkande

1983/84:21 Fri prissättning beträffande courtage (prop. 1983/84:99)

20 § Meddelande om frågor

Nr 150

Tisdagen den
22 maj 1984

Meddelades att följande frågor framställdes

den 21 maj

1983/84:605 av *Gunnel Liljegren* (m) till kommunikationsministern om bevakningen av rikets kuster:

Genom ökad användning av radio- och radartechnik, genom sammanslagningar av mindre enheter och genom ökad samverkan har den civila bevakningen av våra kuster fortgående rationaliserats. Ytterligare förändringar i lotsningsverksamheten har aktualiserats av sjöfartsverket.

Jag vill inte ifrågasätta möjligheten till rationaliseringsvinster men är medveten om att man i Stockholms skärgård hyser oro för att säkerheten inte skall kunna garanteras på samma sätt som nu.

Mot denna bakgrund vill jag fråga kommunikationsministern om han vill medverka till att utglesningen av bevakningspunkter längs ostkusten inte medför minskade säkerhetsmarginaler.

den 22 maj

1983/84:606 av *Karin Ahrland* (fp) till socialministern om ersättning från försäkringskassan till sambo vid vård av sjukt barn:

Enligt gällande regler uppträder ibland vissa svårigheter vid vård av sjukt barn, därför att bara den ena av två sammanboende vuxna är barnets biologiska förälder. Det kan t. ex. röra sig om en ensamstående mamma med ett barn som bildar ny familj. Hon och den "nye" mannen räknas därvid som sammanboende i alla övriga sammanhang, t. ex. vid inkomsttaxeringen. Men om hon av något skäl inte kan vara hemma från jobbet när barnet blir sjukt och den "nye" mannen kan det, har han enligt försäkringskassan inte rätt till ersättning därför att han inte är barnets biologiska pappa.

Jag vill därför fråga socialministern:

Har statsrådet för avsikt att föreslå några åtgärder för att även en icke biologisk förälder i ett samboförhållande skall ha rätt att vårda sjukt barn?

21 § Kammaren åtskildes kl. 16.32.

In fidem

BERTIL BJÖRNSSON

/Solveig Gemert

*Meddelande om
frågor*